

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees

Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

Nútená migrácia - dôvody, fakty, dopady

Z materiálov: International Association for the Study of Forced Migration (IASFM)

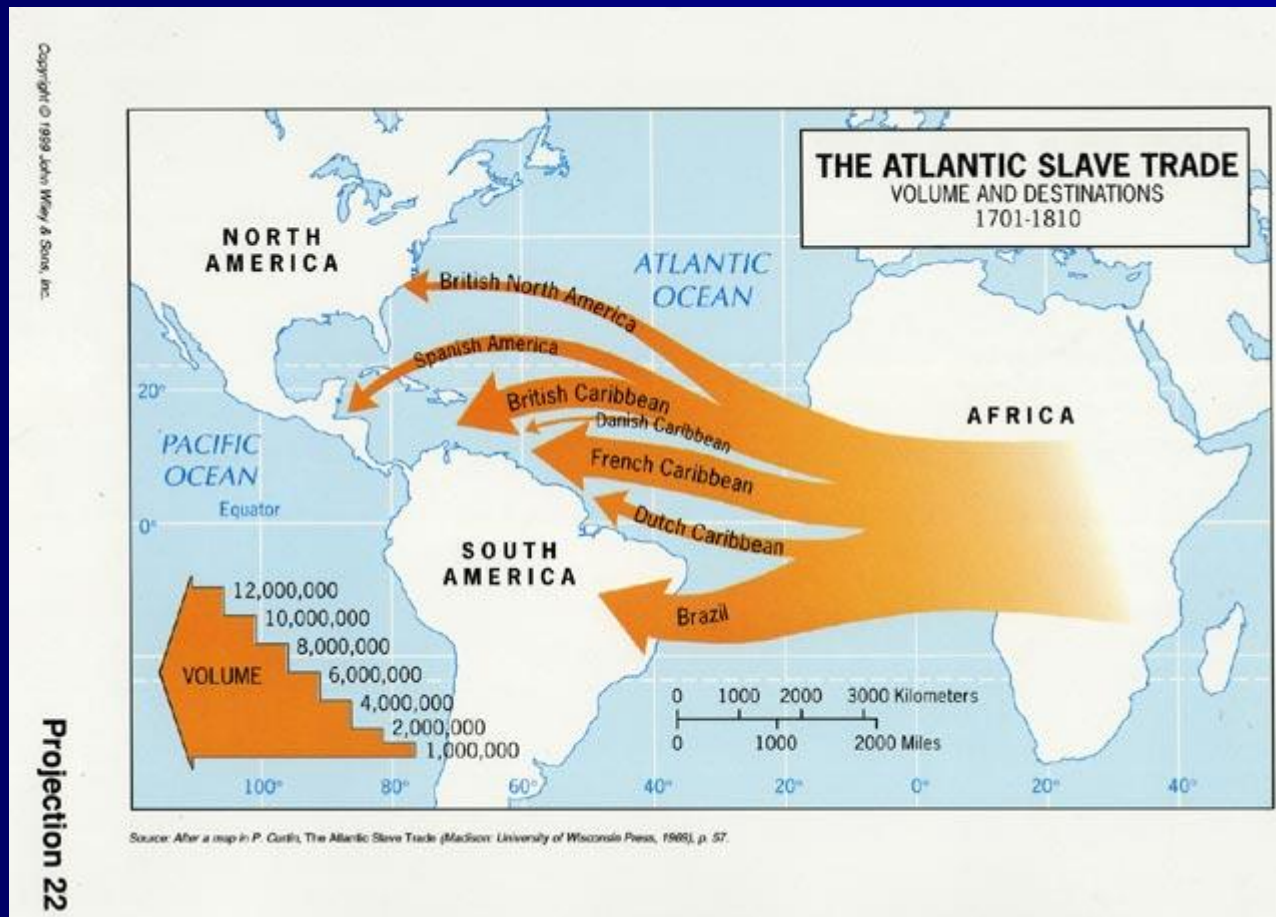
UNHCR

Internal Displacement Monitoring Centre (IDMC)

Pojem nútenej migrácie sa spája s pohybmi utečencov a vnútorne vysídlených osôb, ako aj s pohybmi osôb, ktoré museli opustiť krajinu svojho pôvodu kvôli prírodným katastrofám, chemickým alebo nukleárnym katastrofám, závažným existenčným a ekonomickým problémom, hladomoru alebo rozvojovým projektom či iným dlhodobo pretrvávajúcim krízovým situáciám.

Medzinárodná organizácia pre štúdium nútenej migrácie (International Association for the Study of Forced Migration - IASFM)

Obchod s otrokmi cez Atlantický oceán je jedným z prvých príkladov nútenej migrácie z minulosti, pri ktorej brali osoby proti ich vôli z ich domovov a nútili ich do otroctva

FMO (Forced Migration Online) webovská stránka organizovaná skupinou z Centra pre utečenecké štúdie z Oddelenia pre Medzinárodný rozvoj Oxfordskej univerzity rozpoznáva tri samostatné, ale zároveň vnútorne prepojené typy nútenej migrácie.

Tieto typy charakterizujú faktory, ktoré nútenú migráciu spôsobujú:

- konflikty,
- rozvojové politiky a projekty a
- katastrofy.

Migrácia vyvolaná konfliktami

Osoby, ktoré sú nútené opustiť svoj domov pre ozbrojený konflikt vrátane občianskej vojny, všeobecné násilie, prenasledovanie na základe národnosti, rasy, náboženstva, politických názorov alebo príslušnosti k sociálnej skupine a štátne orgány im nechcú alebo nedokážu poskytnúť ochranu.

Značná časť týchto osôb uteká za hranice svojej vlasti ako utečenec. Niektorí z nich žiadajú o medzinárodnú ochranu na základe noriem medzinárodného práva (Ženevská konvencia 1951) a niektorí z obavy, že nezískajú status utečenca a budú vrátení do krajiny svojho pôvodu o takúto ochranu nepožiadajú.

Migrácia vyvolaná rozvojovými projektmi

Existujú skupiny osôb, ktoré boli nútené opustiť svoj domov následkom rozvojových politík a projektov.

Príkladmi sú veľké infra-štrukturálne projekty (priehrady, cesty, letiská, banské projekty, vyrub lesného porastu, rozširovanie chránených území, rezervácií či biosférických projektov). Tieto skupiny osôb zvyčajne ostávajú na území svojho materského štátu, no zvyčajne po svojom presídlení nedostávajú dostatočnú finančnú kompenzáciu.

Migrácia vyvolaná rozvojovými projektmi spôsobuje väčšie Presídľovanie ako ozbrojené konflikty a napriek tomu sa jej nevenuje potrebná pozornosť, podpora a pomoc zo strany ostatného obyvateľstva.

Neúmerne sa dotýka

- pôvodného obyvateľstva,
- etnických menšín a
- chudobných.

Odhaduje sa, že v priebehu 90tych rokov minulého storočia okolo 90 - 100 miliónov ľudí bolo presídlených následkom infra-štrukturálnych "rozvojových" projektov.

Rovnako sa odhaduje že každoročne je presídlených zhruba 10 miliónov osôb iba kvôli výstavbe priehrad.

Migrácia vyvolaná katastrofami

Tato kategória pokrýva osoby, ktoré boli vysídlené na základe prírodných katastrof (povodne, výbuchy sopiek, zosuvy pôdy, zemetrasenia), environmentálnych zmien (odlesňovanie, rozširovanie púští, znehodnocovanie pôdy, globálne otepľovanie) a katastrof priamo spôsobených človekom (priemyselné nešťastia, rádioaktivita).

Veľmi často sa pritom prekrývajú viaceré dôvody vysídlenia (vplyv záplav a zosuvov pôdy s následným odlesnením)

Odhaduje sa, že počet vysídlených osôb následkom katastrof spôsobuje dokonca viac problémov ako v prípade prvých dvoch uvedených kategórií. Pomoc takýmto osobám poskytujú viaceré medzinárodné organizácie ako napr. Medzinárodná federácia červeného kríža a červeného polmesiaca a Svetový potravinový program (WFP) a rovnako aj viaceré mimovládne organizácie.

The photo "Sleeping on the river bed" by Nimal Chandra Ghosh won a special mention in the WHO photo and video contest Images of Health and Disability 2007 Special Theme: Health and Environment. A boy sleeps on a dried-up river bed in India. Experts believe that climate change is increasing the frequency and severity of droughts.

Príklady prírodných katastrof a ich následkov

- **Hurikány** – 2005, hurikán Katrina ovplyvnil životy približne 6 milión osôb v USA a zabil približne 1,800 osôb.
- **Sucho** – 2000 zasiahli Etiópiu and Eritreu najväčšie suchá od roku 1984. Sucho znamenalo drastický nárast počtu obyvateľstva, ktoré ostalo závislé na svetovej potravinovej pomoci.
- **Cyklóny** – 2008, zasiahol Myanmar cyklón Nargis, tento najsmrteľnejší cyklón v severnom Indickom oceáne si vyžiadal 146,000 obetí..
- **Zemetrasenia** – 2005 silné zemetrasenie zasiahlo Afganistan, Indiu a Pakistan (epicentrum v Kašmíre). Zahynulo okolo 74,500 osôb a ďalších 106,000 bolo zranených.

- **Zemetrasenie** – 2008 v čínskej provincii Sichuan zabilo minimálne 69,000 osôb a jeho následkom ostalo viac ako 20,000 osôb bez domova. Zemetrasenie zároveň významne poškodilo všetky priehrady, ktoré sa na tomto území nachádzali.
- **Infekčné ochorenia** – 2008 epidémia cholery vypukla v auguste v Zimbabwe a dodnes zasiahla viac ako 98,000 osôb a znamenala smrť pre takmer 5,000 osôb.
- **Katastrofy spôsobené človekom** – Tento druh katastrof má pomerne široký obsah. Spadajú pod neho havárie lietadiel, vlakov (ako napríklad tá, pri ktorej v júni 2002 zahynulo v Tanzánii viac ako 200 osôb). Medzi dlhotrvajúce katastrofy sa zaradujú napríklad aj občianske nepokoje, občianske vojny a vojnové konflikty.

Od apríla do júna 2004 bolo zabitých okolo 800,000 občanov Rwandy (100 dní). Tutsitov zabíjali Hutusovia

Determination:
Macedonians
returning home
from Kosovo

Typy nútených migrantov

- Žiadateľ o azyl
- Utečenec
- Migrant
- Ekonomický migrant
- Vnútorne vysídlená osoba (vnútorný utečenec - IDP)
- Osoby vysídlené následkom rozvojových projektov
- Osoby vysídlené následkom poškodenia životného prostredia a katastrof
- Pašované osoby
- Obchodované osoby

Žiadateľ o azyl

Žiadateľ o azyl je osoba, ktorá prekročila hranice krajiny svojho pôvodu, hľadá ochranu podľa Ženevského dohovoru z roku 1951, ale o jej žiadosti sa doposiaľ nerozhodlo. Niektorým žiadateľom o azyl je neskôr udelený štatút utečenca (V EÚ to môže byť aj „doplnková ochrana“), niektorým nie.

Koncom 90tych rokov každoročne narastal počet žiadostí o azyl v krajinách západnej Európy, Austrálii, Kanade a USA (napr. 90,400 v r. 1983, 323,050 v r. 1988 a 828,645 v r. 1992), po roku 2004 sa však zaznamenal pokles žiadostí o azyl, zatiaľ najnižší bol v roku 2010 (okolo 358,800) (UNHCR, 2011) po roku 2011 došlo opäťovne k nárastu počtu žiadostí.

Utečenec

Podľa Ženevského dohovoru z roku 1951 sa za utečenca pokladá osoba, ktorá „...sa nachádza mimo svojho štátu a má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov, nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu svojho štátu.“

Ľudia, ktorí utekajú pred konfliktami a všeobecným násilím môžu byť taktiež považovaní za utečencov, hoci v niektorých prípadoch nie v zmysle dohovoru z roku 1951, ale na základe iných právnych mechanizmov

(osoby, ktoré môžu získať doplnkovú ochranu v zmysle smernice Rady EÚ 2005/85/ES o minimálnych štandardoch pre konanie v členských štátoch o priznávaní a odnímaní Postavenia utečenca - tzv. Procedurálna smernica).

V zmysle § 2 písm. c) zákona č. 480/2002 Zb. o azyle doplnkovou ochranou sa rozumie ochrana pred vážnym bezprávím v krajine pôvodu.

V zmysle § 2 písm. f) toho istého zákona sa pod vážnym bezprávím rozumie:

- 1. uloženie trestu smrti alebo jeho výkon,
- 2. mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo
- 3. vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu

Migrant

Tento výraz zahŕňajúci široký význam sa týka takých ľudí, ktorí z určitých dôvodov odcestujú na určitú dobu do niektorej zahraničnej krajiny (väčšinou minimálne na jeden rok, aby sa do tejto kategórie nedostali návštevníci prichádzajúci na krátku dobu, ako napríklad turisti, alebo obchodní cestujúci, atď.).

Migranta odlišujeme od „emigranta“, čo označuje takú osobu, ktorá sa usídlí na stálo v inom štáte než je jej pôvodná vlasť.

Ekonomický migrant

Osoba, ktorá opúšťa svoju krajinu pôvodu z čisto ekonomických dôvodov a nie z dôvodov, ktoré vyplývajú z definície utečenca.

Vnútorne vysídlená osoba (vnútorný utečenec - IDP)

Osoba, ktorá bola prinútená opustiť svoj domov, aby unikla pred ozbrojeným konfliktom, prenasledovaním (čiže z podobných príčin ako utečenec), systematickým porušovaním ľudských práv alebo pred prírodnou katastrofou, respektíve kvôli inej podobnej mimoriadnej udalosti, avšak ostáva na území svojej vlasti .

Fate:
Somalis in Kenya
displaced yet again
after Tana River
floods their camp

Generations:
Internally displaced
persons in a camp
in Azerbaijan

Vnútorne vysídlené osoby majú na základe medzinárodného humanitárneho práva garantované isté základné práva (Ženevské dohovory), ich zabezpečenie leží na pleciach tých istých štátnych orgánov, ktoré sú zodpovedné za ich vysídlenie.

Počet vnútorne vysídlených osôb vo svete rástol podľa odhadov z 1.2 milióna v roku 1982 na 14 miliónov v roku 1986. Systematické spočítavanie vnútorne vysídlených osôb však naráža na mnohé metodologické a praktické problémy. V roku 2010 sa však odhadoval počet vnútorne vysídlených osôb na 27.5 milióna (ide však o odhad nad ktorým visia pochybnosti)

Osoby vysídlené následkom rozvojových projektov

Ide o osoby, ktoré sú prinútené k vysídleniu následkom politík a projektov realizovaných s cieľom dosiahnuť alebo podporiť „rozvoj“ v krajine.

Medzi takéto projekty patrí napríklad výstavba priehrad, ciest, letísk, prístavov, banských stavieb, odlesňovanie území biosférické projekty a ďalšie. Dotknuté obyvateľstvo ostáva na území štátu svojho pôvodu.

Osoby vysídlené následkom poškodenia životného prostredia a katastrof.

Niekedy sa označujú aj ako „environmentálni utečenci“ alebo „utečenci po katastrofe“. Väčšina z nich neopúšťa územie krajiny svojho pôvodu (dôvod - povodne, výbuchy sopiek, zosuvy pôdy, zemetrasenia), environmentálnych zmien (odlesňovanie, rozširovanie púští, znehodnocovanie pôdy, globálne otepľovanie) a katastrofy priamo spôsobené človekom (priemyselné nešťastia, rádioaktivita).

Pašované osoby

Pašované osoby prechádzajú ilegálne cez hranice štátov za účelom získania finančného profitu pre pašerákov.

S osobami, ktoré ich pašujú sú v nerovnom obchodnom vzťahu, nakoľko tento v sebe obsahuje nebezpečenstvo zneužitia (pašované osoby sa totiž dostávajú do nebezpečenstva, že sa ich postavenie zmení na postavenie obchodovaných osôb).

- pašeráci sa nestarajú o pohodlie a blaho pašovaných osôb.
- medzi pašované osoby sa môžu dostať osoby, ktoré boli násilne vysídlené a tiež aj také, ktoré opustili krajinu svojho pôvodu s cieľom nájsť lepšie sociálne alebo ekonomické podmienky.

Obchodované osoby

Ide o osoby, ktoré opúšťajú krajinu svojho pôvodu na základe podvodu alebo nátlaku, za účelom ich vykorisťovania.

Samotný zisk neprináša ich presun, ale predaj ich sexuálnych alebo pracovných služieb v krajine určenia. Obchodovaným osobám často bráni odísť z krajiny určenia psychický tlak, dlžoba, vyhrožky násilím voči im samotným alebo ich rodinným príslušníkom v krajine pôvodu.

Rovnako ako v prípade pašovaných osôb, ide veľmi ťažko sa zisťuje ich počet a tiež aj rozličné účely ich obchodovania.

Medzinárodno-právne nástroje na boj s nútenou migráciou

- **Medzinárodné humanitárne právo**
- **Utečenecké právo**
- Všeobecná deklarácia ľudských práv
- Dohovor o eliminácii všetkých foriem diskriminácie žien
- Dohovor o právach dieťaťa
- Ženevské dohovory
- Dohovor o právnom postavení utečencov z roku 1951
- Protokol z roku 1967 (tzv. New Yorský protokol)

Všeobecná deklarácia ľudských práv

Schválená Generálnym zhromaždením Organizácie Spojených národov 10. decembra roku 1948 v New Yorku. Iba 8 štátov sa zdržalo hlasovania, medzi nimi aj Československo. Deklarácia bola ustanovená ako rezolúcia, nebola záväzným medzinárodným právom. V súčasnosti sa Deklarácia uplatňuje ako zvykové právo. Po roku 1966 boli na základe toho dokumentu boli prijaté ďalšie medzinárodné dokumenty.

Všeobecná deklarácia ľudských práv obsahuje preambulu a 30 článkov, ktoré sa týkajú rovnoprávnosti všetkých ľudí, ich nároku na život, na vlastníctvo, na vlastné názory a vyznania aj na účasti vo verejnom aj spoločenskom živote.

V preambule sa štáty hlásia k univerzálnemu uznaniu a hlavne dodržiavaniu vymenovaných práv a slobôd.

Dohovor o eliminácii všetkých foriem diskriminácie žien

Prijatý Valným zhromaždením OSN 18. 12. 1979 v New Yorku. V mene ČSSR bol podpísaný 17. 7. 1980 v Kodani. Dohovor nadobudol platnosť na základe svojho článku 27 ods.1 dňom 3. 9. 1981. Pre ČSSR nadobudol platnosť v súlade so svojím článkom 27, ods.2 dňom 18. 3. 1982. Je publikovaný v Zbierke zákonov č. 62/1987 Zb. Pre Slovenskú republiku nadobudol platnosť sukcesiou dňa 27. 6. 1993.

Dohovor obsahuje 6 častí (I-VI) a 30 článkov, z toho 16 akčných. Vo svojej podstate predstavuje vlastne listinu ľudských práv žien.

Dohovor o právach dieťaťa

Prijatý 20. novembra 1989 v New Yorku. V mene ČSFR bol Dohovor podpísaný v New Yorku 30. septembra 1990. Dohovor nadobudol platnosť na základe svojho článku 49 ods. 1 dňom 2. septembra 1990. Pre ČSFR nadobudol platnosť v súlade so svojím článkom 49 ods. 2 dňom 6. februára 1991.

- Obsah Dohovoru pozostáva z preambuly a 54 článkov, ktoré boli formulované na základe týchto princípov:
- blaho dieťaťa,
- rovnosť (všetky deti sú rovné pred zákonom bez ohľadu na pôvod, pohlavie, národnosť atď.),
- rešpektovanie práv a zodpovednosť oboch rodičov (štát rešpektuje autonómiu rodiny a ingeruje iba v riadne zdôvodnených prípadoch podľa určitých procedúr),
- pomoc štátu (štát sa zaväzuje k všetkým legislatívno-administratívnym činnostiam pre realizáciu práv uznaných v dohovore

Ženevské dohovory

Štyri Ženevské konvencie z roku 1949 (Konvencie) a ich dva dodatkové protokoly z roku 1977

- Pôvodný Ženevský dohovor o zlepšenie osudu ranených a chorých príslušníkov ozbrojených síl v poli bol v roku 1864 prijatý 16 štátmi
- Druhý Ženevský dohovor o zlepšení osudu ranených, chorých a strokotancov ozbrojených síl na mori je prispôsobením prvého na podmienky boja na mori
- Tretí Ženevský Dohovor týkajúci sa zaobchádzania s vojnovými zajatcami bol prijatý v roku 1929 a položil základ princípom, že sa s nimi musí zaobchádzať ľudsky za všetkých okolností (počas prvej svetovej vojny (1914-1918) bolo uväznených stovky tisíc vojnových zajatcov)

- Štvrtý Ženevský protokol. V roku 1949, medzinárodné spoločenstvo, v podobe 64 národov, revidovalo a rozšírilo tri existujúce Ženevské dohovory a pridalo štvrtý Ženevský dohovor týkajúci sa ochrany civilných osôb počas vojny.
- V roku 1977 boli prijaté dva Dodatočné protokoly k štyrom Ženevským dohovorom. **Ochraňujú obete medzinárodných (Protokol I) a nemedzinárodných (Protokol II) ozbrojených konfliktov a stanovujú hranice (obmedzenia) spôsobov vedenia vojen.** Protokol II bol prvou medzinárodnou zmluvou venovanou exkluzívne situáciám nemedzinárodného ozbrojeného konfliktu.
- V roku 2005, bol prijatý Dodatkový protokol, ktorý prijal dodatočný emblém – Červený kryštál – ktorý má rovnaký medzinárodný štatút ako emblémy Červeného kríža a Červeného polmesiaca.

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees

Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

Utečenecké právo

Úrad Vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR) bol založený Valným zhromaždením OSN v roku 1950.

Štatút UNHCR, prijatý rezolúciou Valného zhromaždenia v decembri 1950, definoval hlavné úlohy Vysokého komisariátu, z ktorých najdôležitejšou úlohou je „...**poskytovanie medzinárodnej ochrany a hľadanie trvalých riešení problémov utečencov**”

Dohovor o právnom postavení utečencov z roku 1951

Vypracovaný súčasne so štatútom UNHCR, je záväzný pre štáty, ktoré sa stali jeho stranou a predstavoval významný krok v medzinárodnom utečeneckom práve (v roku 1967 bol prijatý Protokol, **tzv. New Yorský protokol**), ktorý zrušil časové obmedzenie, a tým poskytol Konvencii Univerzálnu pôsobnosť

V súčasnosti je UNHCR jednou z hlavných svetových humanitárnych organizácií, má viac než 5 tisíc zamestnancov a pomáha 20 miliónom ľudí vo viac ako 120 krajinách sveta. Za polstoročie svojej činnosti organizácia poskytla pomoc najmenej 50 miliónom ľudí a za svoju činnosť získala dve Nobelove ceny mieru (1954, 1981).

Dohovor

- Stanovil všeobecnú definíciu pojmu „utečenec“
- Zakotvil princíp non-refoulement, podľa ktorého nikto nesmie byť vrátený proti svojej vôli do krajiny, kde mu hrozí prenasledovanie.
- Ustanovil právne normy pre zaobchádzanie s utečencami, ich právny štatút, ich zamestnávanie a ich blaho.

Dohovor o právnom postavení utečencov z 28. júla 1951 (oznámenie MZVSR 319/1996 Z. z.)

Čl.1 A/2

Utečencom je akákoľvek osoba, ktorá ..sa nachádza mimo svojej vlasti a má oprávnené obavy pred prenasledovaním z dôvodov rasových, náboženských alebo národnostných alebo z dôvodov príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania politických názorov a ktorá je neschopná alebo odmieta ochranu svojej vlasti, alebo sa tam nemôže vrátiť zo strachu pred prenasledovaním.

- Utečenec má právo na bezpečný azyl. Medzinárodnou ochranou sa však rozumie viac než len fyzické bezpečie. Utečenec by preto mal mať prinajmenšom také isté práva ako každý iný cudzinec, ktorý sa na území štátu legálne zdržuje. Utečenci preto majú základné občianske práva, vrátane práva na slobodu myslenia, pohybu či práva na ochranu pred mučením alebo ponižujúcim zaobchádzaním.
- Utečencom prináležia práva hospodárske a sociálne. Každému utečencovi by mal byť zaručený prístup k lekárskej starostlivosti. Každý dospelý utečenec má mať právo na prácu. Dieťaťu - utečencovi nemá byť odoprené vzdelanie.

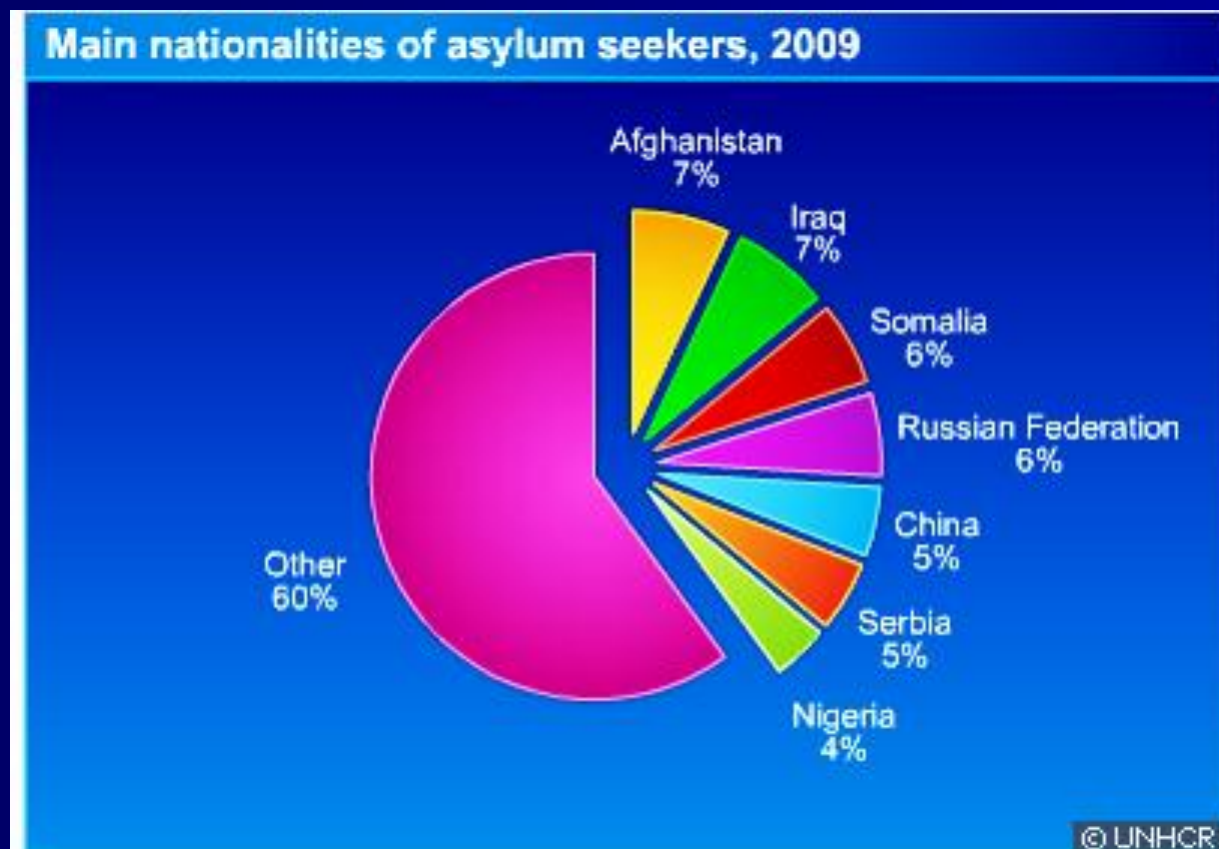
Cesty utečencov ...

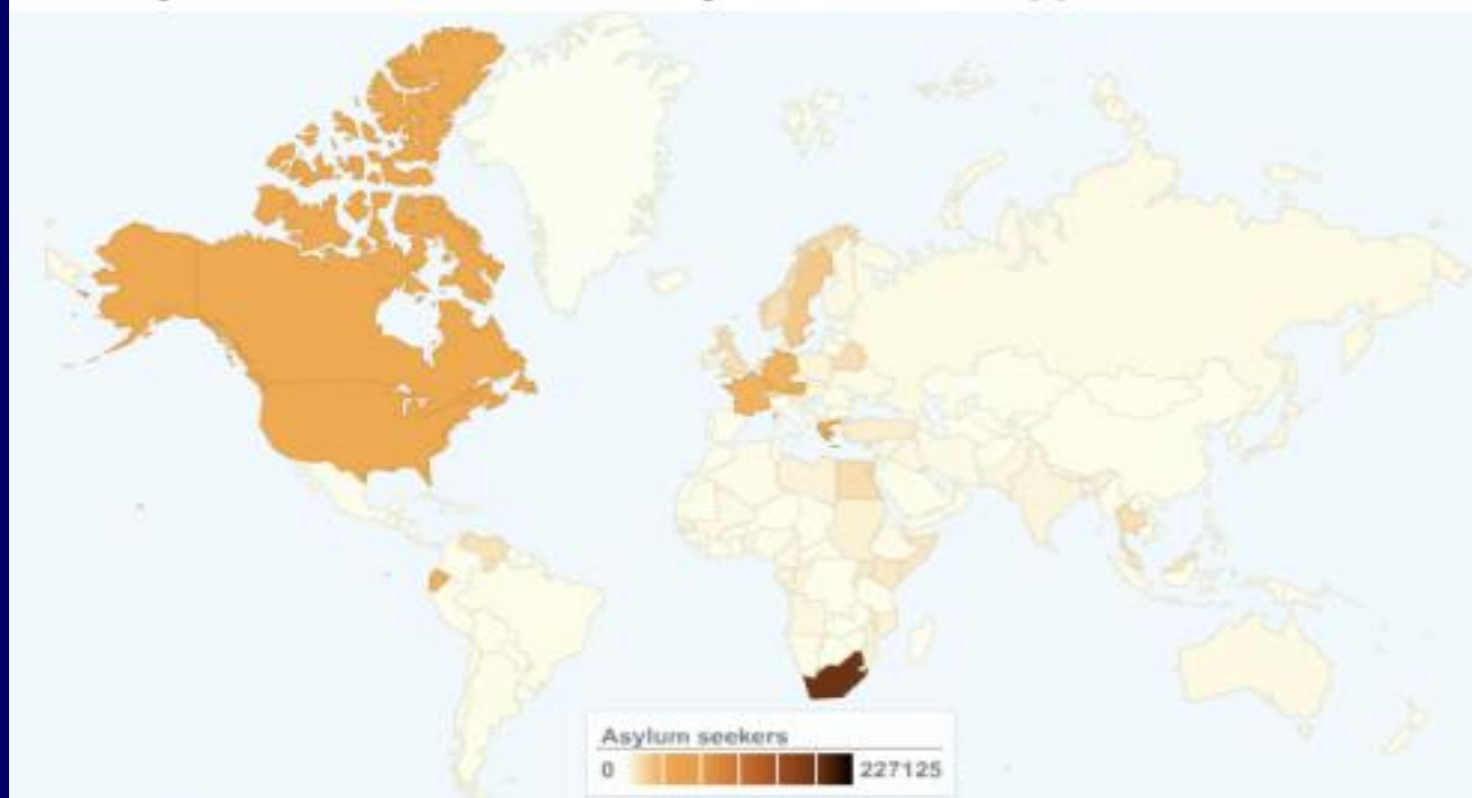
Súčasné migračné trasy

Odkiaľ prichádzajú utečenci?

Country of Destination of New Asylum-Seekers Applications

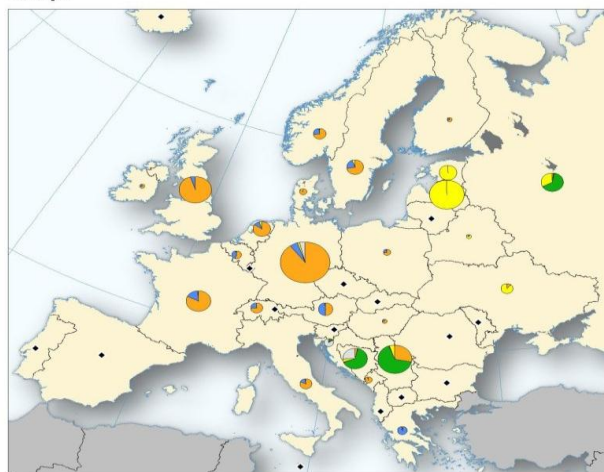
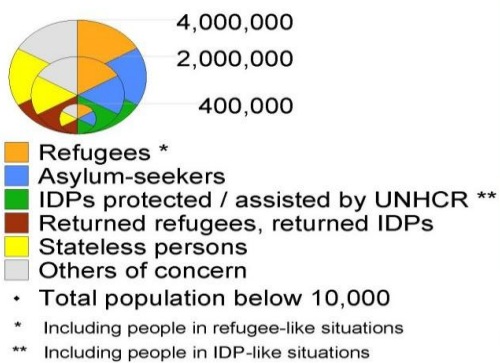
Krajiny s najväčším počtom utečencov

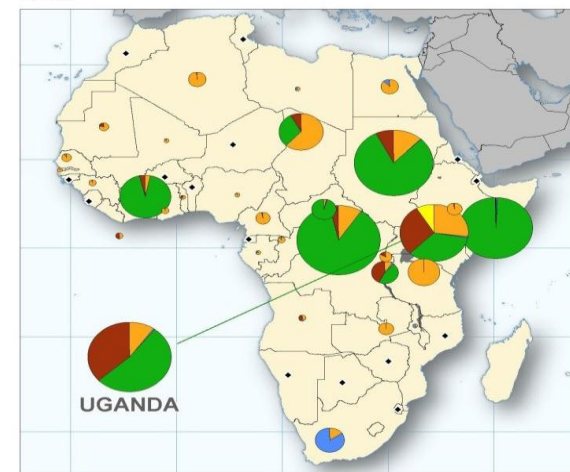
United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

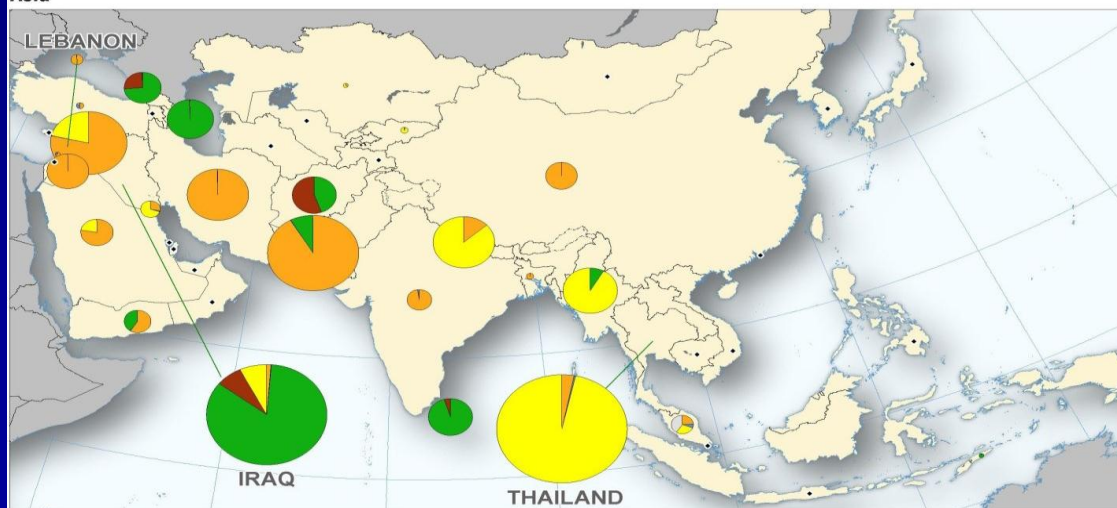
Europe

Africa

Asia

Americas

Oceania

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

Where they come from

The 10 top refugee-producing countries in 2006

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

Fig.

5

Major source countries of refugees | end-2011

* May include citizens of South Sudan (in absence of separate statistics for both countries).

** Includes people in a refugee-like situation.

*** The 300,000 Vietnamese refugees are well integrated and in practice receive protection from the Government of China.

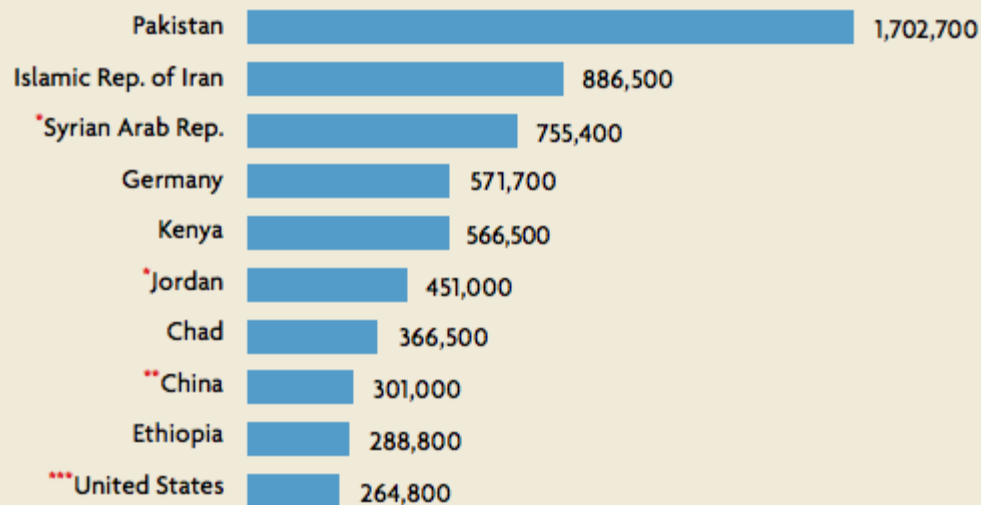

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

Fig. 4

Major refugee-hosting countries | end-2011

* Government estimate. UNHCR has registered and is assisting 132,500 Iraqi refugees in both countries.

** The 300,000 Vietnamese refugees are well integrated and in practice receive protection from the Government of China.

*** UNHCR estimate.

Krajiny v ktorých utečenci najviac žiadajú o azyl

Následky

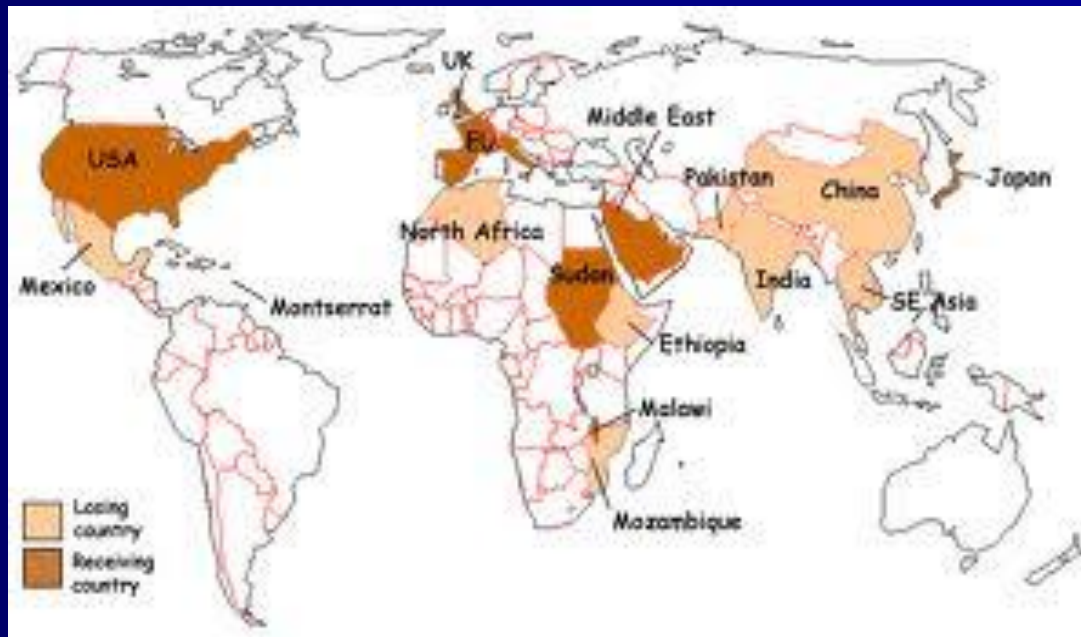
Najväčšia časť utečencov sa stále nachádza v najchudobnejších krajinách sveta v Ázii a v Afrike.

Celkový nárast utečeneckej populácie predstavoval napríklad nárast z 2.4 milióna utečencov v roku 1975 na 14.9 miliónov v roku 1990.

Najviac utečencov bolo zaznamenaných ku koncu „studenej vojny“ v roku 1983 – 18.2 miliónov. V roku 2010 sa odhadoval počet utečencov vo svete na 10.5 miliónov ([UNHCR, 2011](#))

V súčasnosti sa odhaduje, že 44% utečencov a žiadateľov o azyl sú deti vo veku do 18 rokov. Percento detí sa mení z 57 % v strednej Afrike po 20 % v strednej a východnej Európe.

Utečenci vo veku nad 60 rokov tvoria viac ako 15% utečeneckej populácie vo východnej Európe a na Balkáne, zatiaľ čo v Afrike je to iba okolo 5 %.

Medzinárodná migrácia za ostatných 30 rokov

Vnútorne vysídlené osoby

Počet vnútorne vysídlených osôb vo svete rástol podľa odhadov z 1.2 milióna v roku 1982 na 14 miliónov v roku 1986. Systematické spočítavanie vnútorne vysídlených osôb však naráža na mnohé metodologické a praktické problémy. V roku 2010 sa však odhadoval počet vnútorne vysídlených osôb na 27.5 milióna (ide však o odhad nad ktorým visia pochybnosti)

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

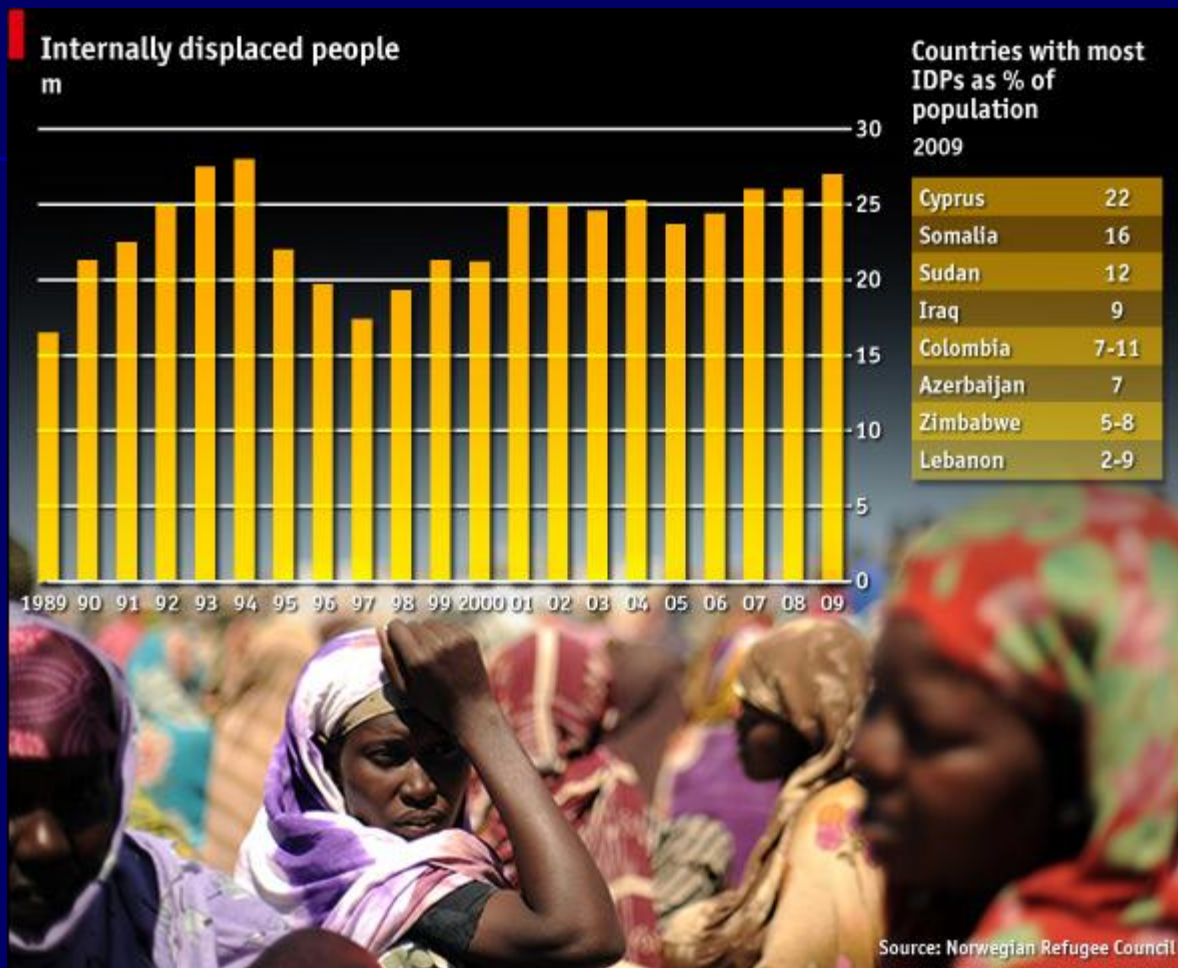

Videographic: People displaced within their own country: Economist.com/refugees

UNHCR

United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

Podľa Monitorovacieho centra pre vnútorné vysídlenie celkový počet Vnútorné vysídlených osôb vo svete dosiahol v roku 2008 počet 26 miliónov.

Podľa UNHCR celkový počet osôb vysídlených následkom prírodných Katastrof vo svete sa pohybuje okolo **25 miliónov**.

Celkový počet nútene vysídlených osôb vo svete (utečencov a IDPs) sa odhaduje na 42 miliónov.

Z uvedeného počtu IDPs žije 1/3 osôb na africkom kontinente (9.7 mil. v sub-Saharskej Afrike, 2 mil. v Sudáne, viac ako 2 mil. v Congu, okolo 1,3 mil. v Somálsku a v ďalších krajinách Uganda, Zimbabwe a Kenya).

V Africkom kontinente sa nachádza zhruba 5x viac IDPs ako utečencov.

UNHCR

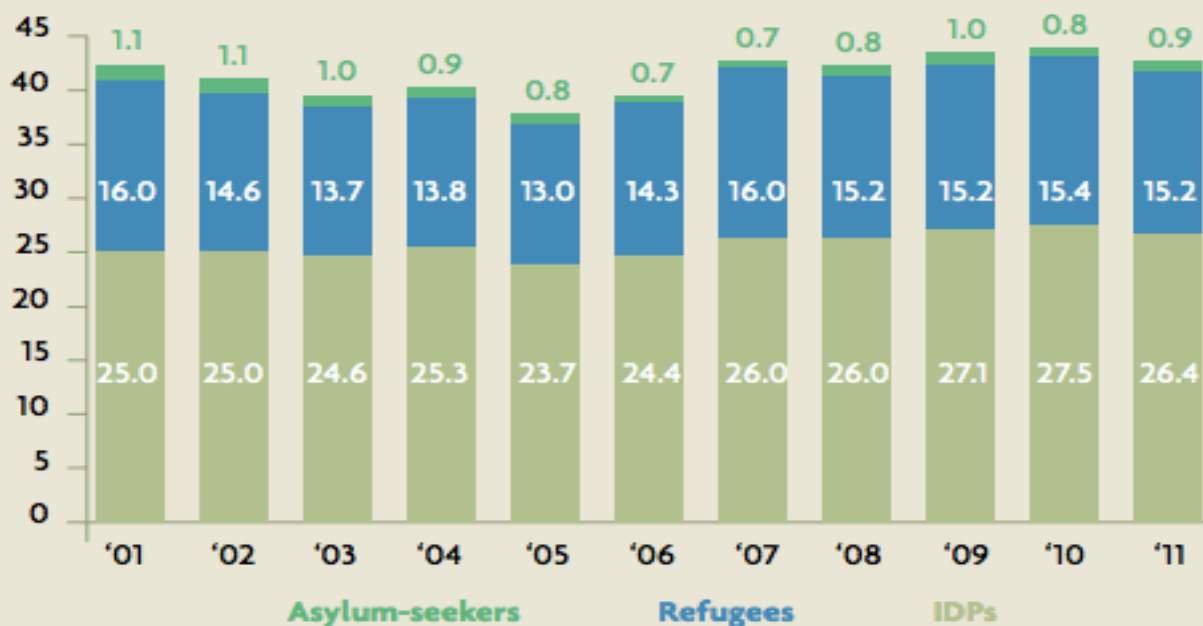
United Nations High Commissioner for Refugees
Haut Commissariat des Nations Unies pour les réfugiés

Fig.

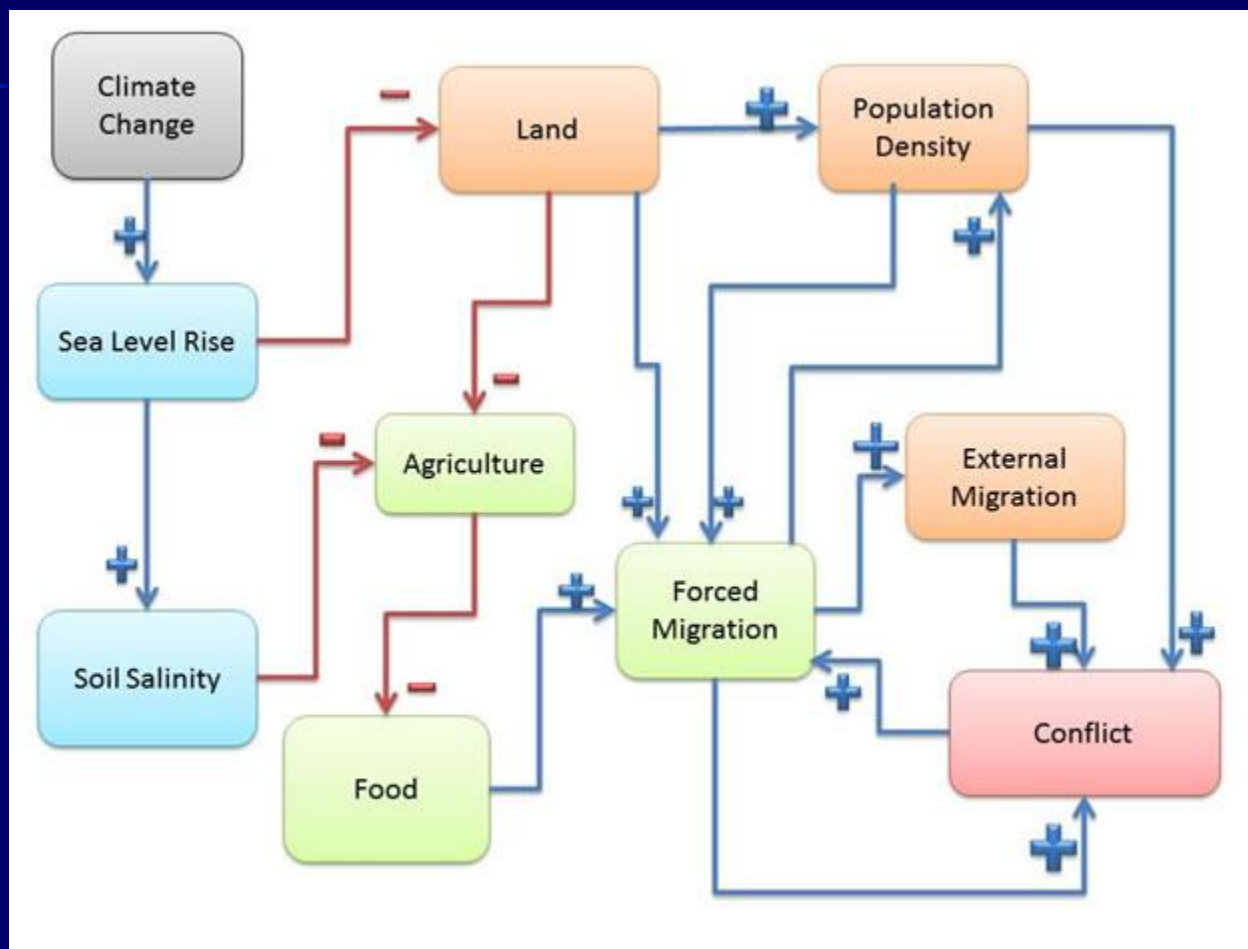
1

Global forced displacement | 2001-2011 (end-year)

(in millions)

Nútená migrácia spôsobená klimatickými zmenami a možné dôsledky v oblasti Južnej Ázie, Bangladéša a Indie

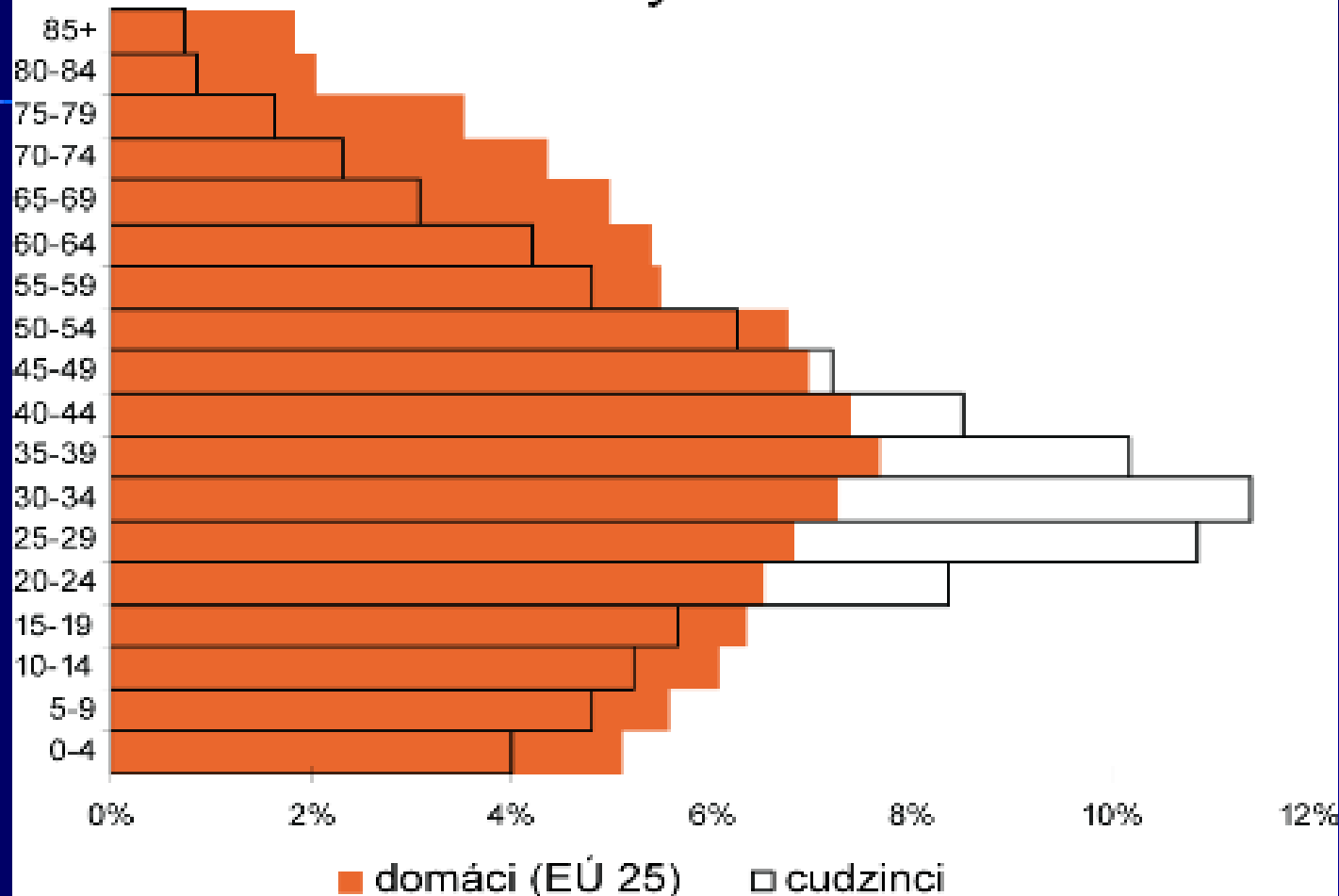
Dopady migrácie na zdrojové krajiny

- V prípade ekonomických efektov na emigračné krajiny je na prvom mieste pravdepodobne prílev príjmov z časti zárobkov, posielaných migrantmi domov (tzv. remitencie)
- Únik pracovnej sily, predovšetkým vysokokvalifikovaných pracovníkov zapríčiňuje v domovskej krajine ich nedostatok brzdiaci jej hospodársky rast. Navyše predstavuje stratu rozsiahlych investícií do vzdelania a fiškálnych príjmov z daní.
- Z demografického hľadiska prichádzajú populácie krajín s prevažujúcou emigráciou o najcennejší ľudský kapitál, v reprodukčnom a produktívnom veku, mladé ekonomicky aktívne osoby
- V spoločenskej sfére majú dopady emigrácie na vysielajúce krajiny tiež rôznorodý charakter. Sú to predovšetkým rodiny a lokálne komunity, ktoré sú zasiahnuté emigráciou svojich členov. Neprítomnosť jedného z partnerov, resp. rodičov môže vyúsťovať do viacerých závažných následkov obzvlášť pre deti

Argumenty na podporu prehodnocovanie imigračnej politiky EÚ v dôsledku nekontrolovaného prívlu imigrantov - zovšeobecnenia ?

- Nedostatočná integrácia imigrantov, pri ich vysokom počte pôvodná populácia nie je schopná ich absorbovať
- Dramaticky sa môže meniť tiež rasová, etnická a náboženská štruktúra obyvateľstva
- Dôsledkom je vytváranie izolovaných ino-kultúrnych spoločenstiev
- Vznik napätia medzi pôvodným obyvateľstvom a novým etnikom, vznik prejavov rasizmu, spočiatku len voči menšine, neskôr obojstranne
- Sociálna záťaž
- Hospodársky úpadok regiónov v dôsledku ich devastácie.
- Veľké migračné vlny prinášajú so sebou radikalizáciu politickej scény, proti migračných občianskych nálad, sociálny-ekonomické problémy a ďalšie rizikové faktory, predovšetkým je to medzinárodná organizovaná kriminalita

Graf 1: Veková štruktúra obyvateľstva EÚ-25 a cudzincov

Ekonomické dopady migrácie na cieľové krajiny

- Prínos pracujúcich migrantov (okrem ich podielu na rozvoji národného hospodárstva) ako komplementárnej, flexibilnej a produktívnej pracovnej sily, často zaplňujúcej väčšie či menšie medzery na pracovnom trhu týchto krajín a kompenzujúcej nižšiu geografickú a funkčnú mobilitu domácich pracujúcich
- Imigranti zároveň zvyšujú dopyt po tovaroch a službách v danom štáte a tým produkciu, rozširuje sa trh
- V prípade vysokokvalifikovaných prisťahovalcov (tzv. brain-gain) odpadávajú tiež náklady na ich vzdelanie
- .

Situácia v krajinách EÚ

- V roku 2007 legálne žilo v 27 krajinách EÚ 18,5 milióna prisťahovalcov z krajín mimo EÚ (takzvaní „štátni príslušníci tretích krajín“), čo predstavuje približne 4 % celkového obyvateľstva.
- Približne 9 miliónov občanov EÚ žilo v inej krajine EÚ, než je ich vlastná.
- Na prelome storočia bola celková migrácia do EÚ výrazne pod 1 milión osôb ročne. Priemerný ročný počet je však v súčasnosti blízko 1,75 milióna.
- Nelegálni prisťahovalci tvoria iba relatívne malú menšinu. Hoci už z povahy nelegálneho prisťahovalectva vyplýva, že neexistujú žiadne oficiálne čísla, odhady Európskej komisie naznačujú, že v členských štátoch EÚ je najmenej 4,5 milióna ľudí s nelegálnym pobytom. V celej EÚ ich každý rok zadržia približne 500 000.
- Žiadateľov o azyl je ešte menej. Ich počet je na najnižšej úrovni za viac ako desaťrocie, s priemerom tesne nad 200 000 ročne.

Lídri EÚ na samite v októbri 2008 prijali nový **Európsky pakt o prisťahovalectve a azyle**. Pakt poskytuje základ pre spoločnú stratégiu, ktorá umožňuje krajinám EÚ spolupracovať s cieľom Konštruktívneho a aktívneho riadenia migračných tokov a zachovať celkovú líniu v čoraz väčšom počte spoločných pravidiel a stratégií. V pakte sa zaviazali k piatim politickým záväzkom.

- Legálne prisťahovalectvo sa bude riešiť spôsobom, ktorý bude zohľadňovať priority, potrebu a prijímacie kapacity každého členského štátu EÚ. Bude sa podporovať integrácia.
- Nelegálni prisťahovalci sa budú repatriovať do svojej domácej krajiny alebo posielat' do krajiny tranzitu.
- Zvýši sa účinnosť hraničných kontrol na vonkajších hraniciach EÚ.
- Vytvorí sa celoeurópsky rámec na vybavovanie žiadateľov o azyl.
- Únia sa bude snažiť o partnerstvá s krajinami pôvodu a tranzitu s cieľom podporiť obojstranné výhody prisťahovalectva (predchádzanie „úniku mozgov“, vytvorenie kontrolovanej kyvadlovej migrácie a rozšírenie hospodárskej rozvojovej pomoci týmto krajinám).

Reakcia EU - Finančná solidarita

Vlády v niektorých krajinách EÚ musia niekedy vykonávať úlohy, z ktorých majú prospech všetci ostatní členovia. Ako znak solidarity sa lídri EÚ rozhodli rozdeliť časť z týchto nákladov vytvorením štyroch fondov EÚ s kombinovaným rozpočtom viac ako 4 miliardy EUR na obdobie 2007 – 13.

- **Fond pre vonkajšie hranice** s rozpočtom 1,8 miliardy EUR. Rozdeľuje sa medzi krajiny EÚ na základe relatívnych nákladov, ktoré spadajú na každý z nich v oblasti kontroly vonkajších hraníc a vízovej politiky. Peniaze EÚ pomáhajú zaplatiť infraštruktúru hraničných priechodov, dopravné zariadenia pre pohraničné stráže, ako aj školenia a investície do techniky.
- **Európsky fond pre integráciu príslušníkov tretích krajín** pomáha členským štátom uľahčovať integráciu prisťahovalcov do európskych spoločností. Fond podporuje medzikultúrny dialóg medzi prisťahovalcami a miestnymi. Taktiež zabezpečuje jazykové kurzy a učí prisťahovalcov, ako sa prispôbiť životu a práci v ich novom prostredí.

- **Fond pre návrat** s rozpočtom 676 miliónov EUR podporuje úsilie krajín EÚ zlepšiť riadenie návratov a presídľovania nelegálnych prisťahovalcov. Zabezpečuje osobitnú pomoc pre zraniteľné skupiny a pokrýva náklady na návrat, vrátane nákladov na sprievod, zdravotnícky personál a tlmočníkov.

- **Európsky fond pre utečencov** s rozpočtom 628 miliónov EUR na roky 2007 – 13 sa snaží rozšíriť kapacitu azylových systémov v krajinách EÚ. Taktiež podporuje úsilie dlhodobo usídlieť utečencov a žiadateľov o azyl a rozdeliť náklady na prijímanie utečencov a žiadateľov o azyl rovnomernejšie medzi členskými štátmi.

Ďakujem za pozornosť.